

Rapport 'Sectorbreed leren van calamiteiten in de jeugdhulp'

In juni 2019 brachten het Nivel en de Erasmusuniversiteit het rapport 'Sectorbreed leren van calamiteiten in de jeugdhulpverlening' uit. Vanuit Learning Together zat M. van Brandenburg in de begeleidings- commissie.

De belangrijkste conclusies van het rapport zijn

- Het veld ziet het belang van leren van calamiteiten in en dat er van calamiteiten te leren is (blz. 45).
- Het calamiteitenonderzoek is de afgelopen jaren gelukkig ook toegenomen (blz.38/39).
- Maar decentralisatie en het grote aantal aanbieders maken het leren daarvan niet makkelijk (blz. 25).
- Daarbij speelt ook “het ontbreken van een gedeelde visie en een gebrek aan samenwerking tussen organisaties en disciplines” en zijn er ook vaak onvoldoende tijd en faciliteiten (blz. 29).
- Verder “zijn er vraagtekens te zetten bij de huidige strategie van de Inspecties om sectorbreed leren van calamiteiten van bovenaf te sturen, vooral als dat het (beangstigende) beeld onder professionals oproept van een strenge en oordelende toezichthouder” (blz. 26).
- Gelukkig is in de praktijk her en der sprake van goede voorbeelden, maar de kunst is om die kennis te verspreiden (blz. 32/34).
- Daarvoor zijn vooral gezamenlijke reflectiebijeenkomsten en casuïstiekbesprekingen geschikt (blz. 34)
- Soms zijn er ‘Centrale punten’ voor leren (zoals het CCE), maar nog lang niet genoeg (blz. 34).
- Learning Together komt daarbij naar voren als “mooi voorbeeld van netwerk-leren” (blz. 35), terwijl de Prisma methodiek het incident beschrijft zonder achterliggend werkingsmechanisme (blz. 38).
- De goede voorbeelden in het rapport laten verder vooral zien hoe belangrijk het is dat een instelling een leervisie heeft en dat verbeterpunten ook echt ter hand worden genomen (blz. 38/39).
- Naar de Inspecties is de conclusie, dat er behoefte is aan een duidelijkere rol van de Inspecties (blz. 43). Alleen al het werkzaam zijn van twee Inspecties in de jeugdhulp (IGJ en TSD) is verwarrend.
- Verder verdient het aanbeveling om de beleidsaannames van de inspecties achter het leren van calamiteitenonderzoek te herzien (blz. 46/49).
- Bovendien: “Door de nadruk op fouten voelen veel medewerkers op de werkvloer weerstand om te leren van calamiteiten. De Inspectie wordt als afzender van de rapportages niet altijd gezien als een fijne stimulerende partner om van te leren, noch als onafhankelijke partij die meedenkt” (blz. 50).

- In het rapport van Nivel/Erasmusuniversiteit komt overigens het woord 'privacy' geen enkele maal voor. Uit de praktijk weet Learning Together echter dat sectorbreed leren vaak stuit op privacy-visie. Instellingen menen regelmatig dat het niet toegestaan is om voor een leerreview cliëntgegevens te delen. Soms is dat terecht, maar soms kun je je ook afvragen of dat geen makkelijke reden is om van deelname aan een leerreview af te zien.
- Wat in het rapport verder te weinig aandacht krijgt is het belang van steun door brancheorganisaties en van faciliteiten van het Rijk voor het leren van calamiteiten i.h.k.v. kwaliteitsbeleid.

Het belangrijkste advies is:

“Sluit bij verspreiden van kennis uit calamiteitenonderzoek meer bij bestaande kennisinfrastructuur aan” en betrek gemeenten veel meer bij leren van calamiteitenrapportages (blz. 51).